

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbiske njeđželste łopjeno

W Budyschinje

23. septembra 1934

Baugen

17. njeđžela po šwjatej Trojizy.

Łut. 14, 1—6.

W našim šlowje rěczy Jesuž k nam wo tym, kať ma-
my jako jeho wuczomnizy kěđžbowacž, hđže je nuša pola na-
šich bližšich, a kať mamy šo sadžeržecž šamo na njeđželškim
dnju, hđž tajka nusa nam napschecžiwu stupi. Dha prajimy:

Twoja njeđžela, šhto wona cži je a kať ju šwjecžišč?

Njeđžela, tón džeń, na kotrymž njeđyrbi cžłowjek šo je-
nož džěka wostajicž, ale dyrbi jón šwjecžicž. Šhto je tebi
twoja njeđžela, twój šwjatny džeń?

Jesuž je šo podał do cžichoty doma tamneho farisejskeho,
kiž běšhe tutoho noweho rabbi pscheprošł, šo by š nim šo
rosrěcžował wo jeho wuczěbie, a to we wokřeju šwojich dru-
hich hošcžow. Jesuž wotpocžuje na tutym dnju. Wón to cžini
na šabbatnym dnju, my to cžinimy njeđželu. Njesaběramy
šo tu š prashenjom, kotrež šu někotre sekty našich dnjow wu-
šběhnyke, kať by to něšhto jara wažneho bylo, šo bychmy dyr-
bjeli šažo šwoju njeđželu pušchcžicž a šažo šabat šwjecžicž
po židowškim waschńju. Ša naš je jenož to wažne, šo je nam
Bóh po šchěscž džělawnych dnjach dať jedyn džeń, na kotrymž
dyrbja ras wšchitke staroscže wšchědneho žiwjenja wrócžo stu-
picž, a šo dyrbi dušcha w šjenocženštwje š Bohom nowu móž
a nowu wješekosć doštatč k wšchemu temu, šhtož žiwjenje
pschězo šažo šnowa wot naš žada. Šo by tola kóždy šej wě-
domny był, šhto ma na šwojej njeđželi.

A nětk, na tajkim šwjatym dnju, kotryž bu wot Židow
šwjecženy žyle bjes wšcheho džěka, dha je tam pschěd Jesu-
šom tamny šhory cžłowjek, kiž cžerpješhe na cžežkej šhoroscži.
Wěšcže, šo wón tam njeje pschipadnje pschischoł, ale lescžiwje
šu farisejšy šo wo to štarali, šo by tam do domu pschischoł
w tej hodžinje, w kotrež tam Jesuž běšhe. A nětk woni
wczipni cžakaža na to, šhto budže Jesuž cžinicž, tutón rabbi,

kotrehož šhory wuhojenja šu šnate po žylym kraju. Šhto
budže tón cžinicž, kiž je prajil, šo njeje pschischoł, šakon šani-
cžecž, ale dopjelnicž? Kať budže šo štajecž k šecžej kašni: Ty
dyrbišč šwjatny džeń šwjecžicž?

Ša Jesuža je jenož jene móžno: Wón widži tu wulku
nusu tuteho cžłowjeka, a wón wě, šo to njeje žadyn hrěch
pschěd njebjeskim Wótšom, a šo to njeje wotšwjecženje šwja-
teho dnja, hđž wón tu pomha, a kať wuhoji wón šhoreho we
tej možy, kotraž je jemu data.

Šhto je to tola ša naš do powucženja, šo mamy tež my
na Knjesowym šwjatym dnju kóždu škladnosć wužiwacž,
hđžež móžemy dobrotu cžinicž a nusu wotwobrocžicž, abo
šnajmješcha pomhacž, nusu nošycž. K temu njetřeba haľle
šušodej jeho wot abo wošol do jamy padnycž na šwjatym
dnju, dha njetřeba haľle jeho štatok šo palicž — to šo šamo
rosumi, šo jemu tehdy hnydom na pomoz šhwatamy. A to by
šchpatne šchescžijanštwu bylo, hdy bychu pschi njesbožu w pod-
šoptach cžłowjekojo šašnypani byli, a pomoznikojo njebychu
jim pomhacž chžyli, dokelž by runje njeđžela byla. Me je
tať wjele druhich móžnotow, š kotrymž móžemy šebi šamym
a druhim njeđželu tať prawje šwjatocžnu cžinicž. Tež pschěd
tebje položi twój Bóh tať někotreho, kiž je w cžežkej šhoroscži
a je š tym wušamkńjeny še šjednocženštwu šwojich šobucžlo-
wjekow a šwěta. Tež ty šnajješ wěšcže tajkich, kiž šu š cžež-
kimi staroscžemi domachpřtani. Kať rjanu móžješ dha tež ty
tajkim cžinicž jich njeđželu, a š tym tež šebi šamemu, hđž
jim wopruješč krotku hodžinu šwojeho šwobodneho cžaša a
pschiješch š tym něšhto šwětku do jich šnyšneho hubjeneho
žiwjenja. Bohate žohnowanje leži w tajkim wužiwanj
Knjesoweho dnja.

Wušchěhe teho pak chže šwjatny džeń byč tajki prawje
žohnowaný džeń ša tebe šameho na twojim šnutsčnym cžlo-
wjeku, a dale ša šjenocženštwu š twojej šwóžbu w twojim

domje. Hiščje pschezo směje njedzela sa tebe wošebity ras, hdyž by na nej pucz namakał do Božeho doma a by s tym niž jenož njedzela, ale zly nowy tydzeń stajil pod Bože wo-
dzenje. Hdžež by njedzela tač ma, so je to jenož jedyn dzeń, kaž te druge tež, abo hdžež by njedzela tač kwjeczi, so na mo-
zach cžlowjeka žerje, tam je to jenož skaženje kwjateho dnja. Prawa njedzela dyrbi něšto dacž, šhtož posběhuje wyschšche
tych šchěsz druhich dnjow. Tow dyrbi pschińcz nowa mōz sa
cželo a sa duschu. Sa wjele cžlowjekow je njedzela tōn je-
nicžki dzeń w zlym tydženju, hdžež mōža saž hromadže bycz
se kwjojimi lubny. Kač džakny dyrbjal dha kōždy bycz, so
ma tutōn dzeń, a kač dyrbjal jōn wužiwacz pschedewschēm
s tym, so by by tu stajil pod Boha a pod jeho kwjate kłowo.

Snate je, kač je by w Ruskej spytalo, tutōn šhromadny
kwjaty dzeń cžlowjekam wsacz, a to tač, so mējesche jedyn
džel kwjōj kwobodny dzeń na přenim dnju tydženja, drugi
džel na druhim dnju a tač dale, tač so ženje zly kwjōjba
tajki dzeń hromadže njemējesche. A my wēmny, kač cžežto by
cžlowjekojo tam runje na tym cžerpili a nětko je drje tač, so
by tute waschnje njeje mōhlo wobkhowacz. Kač wjekele kmē-
ny my bycz, so mamny kwjojū lubu njedzela.

Hdyž pač nětk hladamy na to, kač by njedzela wopravdže
kwjeczi, dha wēmny, so je runje tutōn dzeń tōn, kiž by naj-
husczišcho njewužitnje wužiwa. Wěrnošč je, šhtož šhonimny
je statistikow, so najwjazny hrěcha by stanje njedzela, a scžehwt
njedzele je, so by pōndzela we wobkhowach a w šabrikach sta-
nje wjele wjazny njesbožow, hač na druhich dnjach, dokež
cžlowjekojo njedzela njejšu trjebali k wotpoczowanju a k po-
šynjenju kwjojich mozow a kwwojeho cžela, ale by so w kwēt-
nym waschnju a wjekele wošlabili. Hdyž to wēmny, dha chz-
li spožčicž, so je Bōh tutōn wyšoki dar dał njedoštojnym a
njemudrym, kiž njewjedža ničžo šapoczecž s tutym darom, a
šmyšl nam pschińdže, so by lēpje bylo, so by by tutōn dzeń
wotštronil, so bychu by tač šanicžile štrachi, kiž w nim wot-
poczūja.

Me ně, to njechamy! Wēmny, so to wschať njeleži na nje-
dželi, ale so to leži na cžlowjekach šamnych. A tehodla njeda-
my pschēstacz, na tym dželacz, so bychu cžlowjekojo hinaschi
byli, so bychu pschezo bōle pōinali, šhto maja na kwjojim
kwjaty dnju, a so bychu pschezo bōle rošumili, tač bychu jōn
tač wužiwali, so bychu jeho žohnowanje šhonili. A ty šam
šapoczū s tym, so by twoja njedzela sa tebe a sa twōj dom
to byla, šhtož je Bōh do njeje položil. Potom pač budže
škōncžnje tač, so budže czi kōždy dzeń pschezo bōle tajki prawny
dzeń Boži, a ty budžeš pschezo došpōlnišcho šhonicž tōn mēr
Boži, kiž twoju wutrobu wjekele cžini. Tač witamy tež
kwjojū dženknišchu njedzela a chzemy ju a wschitke, kiž hiščje
pschińdu, prawje wužiwacz, a tōn Knjes šam je nam wuhotuj
a naž w nich se kwjojim bohatym žohnowanjom. Šamjen.

Žiwjenje bjes Boha!

Kač žalostne je žiwjenje,
Hdžež šdala by wot Boha,
Bjes trošhta, mēra, nadžije!
Šhto? prajče, abo šhto dha
Je tajkiš šepjera,
Kiž Boha nimaja?
Cžescž, kwēta wjekele, bohatštwo
Kaž para bōrny šhubi by!

Wšcho šemške šbožo, wjekele,
Šim žadošč njespožoji.

Žad'n mēr! Šich hrěščne šhorosče
Šsredk tajki njesahoji!
Kiž pomoz šazpija,
Wšchēz hčubje wjasnjeja
Wšchaf do hrěščneho bahnišcža
A šhwataja do škaženja.

Šso njekwal Božoh' džēcžatšwa,
Kiž wēri, šhtož tu widži,
A wschaf by sa tym njeprascha,
Šhto Bōh chze, šhto wōn hidži!
Do kelko liwšosče
A šamopravdosče
Duch cžēmnoščje tam dowjedže,
Hdžež jed'n blud drugi špěhuje!

Šhto pomha njesč jich štarosče?
Šhto pomoznik him w nušy?
Kiž tole wschitko šamōže,
Bōh! — tola je jim zušy!
Šnēw, šawišcz, hidjenje
A wschitko šwarjenje,
To. hčajče, helške šwiaski by,
Kiž pschēz by twjerdscho šaczahnu! —

To je bjes Boha žiwjenje!
Kač hačle w šmjerczi budže,
Hdyž, wotuczwišchi, šwēdomnje
Šich wobštoržuje wišhudže?
O šajka šrudoba,
Hdyž s erta Šesuža,
Hač runje štyšnje wołaju,
Tam šlyšchu: „Ša waš nješaju!“

S. B.

Wartburg.

(L. s D. potraccuje.)

Šrōd, je wschēm bohatštwom mējachmy nětk sa šhribjetom.
Wjednik bē naž wopušcžil. Tuž poda by kōždy šam na kw-
ju ruku na wunamačanje. Ši študnje tu by; jena, w kotrejž
nēhdy deschčowu wodu hromadžachu. Dženš cžerja wodu
s mēšta horje do wulkeho kotoka. Zly k pošdnju je šchtyri-
rōžkata wēža; delečach je šajtwo, to je mały rumczk. Š let bē
tu jatny Fritz Erba, wjednik šekty „Wiedertäuser“. Wo šho-
dže pschińdžech horje na tutu šchtyrirōžkatu wēžu; krašny bē
tu wuhlad, horn a došy hač do Šessenškeje tu widžišch. We
tutej krašnej krajiny nēhdy našchi šerbsžny prawōtzojo bydla-
chu. Hiščje w Lutherowym cžaku bēchu tu Šserbja. Kač
šmy my tola wrōczō šchli! Š ranju je pomnik, mjenowaný:
Burschenschaftsdenkmal, štajenny wot šstudentow. Wot tu
cžehnje by k wječōru mēštaczko Eisenach. Bože škōncžko
cžopko kwēcžesche. Wšcho by wysche mēšta šrinkolesche. Pošdnja
bē hižo dlēžšchi cžak nimo. Dyrbjach by wrōczicž, so bych
hiščje něšto k wobjedu doštala.

Wšchēz dwōr džech wrōczō nimo štarych šanonow; bēch
wscha šajata wot tutnych našhonjenjow. „Šrōd wschēch hro-
dow a hrōd kwētkla“ bē jōn wjednik mjenowal. Pošledni
krōcz jōn s wōczkomaj majšnych; potom pač šhwatach do mēšta.
Tam doštach hiščje wobjed. Džech nimo doma, hdžež je
komponist Bach bydlił, k Lutherowemu twarjenju. Ursula
s Gotha je jo twariła. To bē Lutherowa dobročelka. Šižo
psched durjemi wita naž tole hrōncžko: „Wenn dieses Haus

solange steht, bis aller Haß und Neid vergeht, dann kann es wohl solange stehen, bis daß die Welt wird unter gehn.“ Sa-
stupich do twarjenja. Delekat je mały Lutherowy muzej a
hojczenz, w 1. posłhodže drëmatej Lutherowej istwiczy.
Staršcha žónska w šchěsczdžekatnych lětach mi napschecziwo stu-
pi, myšlach, so mam Sserbowku psched žobu. Wožrjedž hłowny
jej schczežka schědžiwe hłokn do bokow dželešche. „Tutej istwiczy-
zy stej něšto sa duchownych ludži!“ S tutnymi słowami mje
wona powita.

„Byschcže žnadž tak dobra była, a mje khwilu do duchow-
nych ludži licžila?“ ja prošach.

„Slejcže, tak žmój žo hižo namakatoj!“ mi wona šna-
pschecziwi.

Bntnych hnydom, so je to duchapołna žónska a so mam
k njej šhladować. Tu wohladach nětko Lutherowu Bibliju.
Kožde ranje je wón w njej čital a tak ju tši krócž sa lěto
pschecžital. Pšchi tym je pschezo saž prajik: „Mi je, jako bych
štomiki tšhakł a namakam jablucžka a kruschwicžki pschezo
blódsche.“

Wobražy a listy pod šchleńzu tu wohladach. Na jenym
wobražu na žmjercž khorn Melanchthon we ložu. Luther, na
kolenomaj klecžo, žo pódla loža modli: „Lubny Božo, Ty mašch
tola telko pscheczelow pschi žebi, Ty jeho tola njetrjebasch, ja
paž jeho hišcže nusnje trjebam!“

Melanchthon je sažo wotkhorik. Dale wobras: „Luther
pola ruskeho wulkowječcha na šchleńzu wina prošeny“. Wo-
naj žebi pšhipiwaschaj; Lutherowa šchleńza žo pschi tym
rosbi; wino beži na blido a Luther rjeknje: „Entweder haben
Sie es mir nicht gegonnen, oder es wäre mir nicht bekom-
men.“

(Škóncženje pschichodnje.)

Mišioniski žwjedžen w Katezach.

Sandžena 16. njedžela po žwjatej Trojizy bě wažny džen
sa Katežanisku wožadu, kaž tež sa žyly žerbški lud tu w na-
šchej žerbstej holi: žyly žerbški lud bu pscheproscheny na mi-
šioniski žwjedžen, kotryž žo tutón ras w Katezach wotmě.
Kražna, našymška njedžela, počna miteho Božeho škóncžka,
wabjesche tak někotreho Sserba, paž i kótom paž i awtom, paž
se želesnizu žebi do Katež dojčž. Tak móžachmy tam w Ka-
tezach žararjow kaž tež žemšcherjow se wschěch škóncžin žerbškeje
Lužizy nadeńčž.

W 2 hodžinomaj wołachu swony Katežanškeje žyrkwje
žemšcherjow do Božeho domu na žerbšku žwjedženisku Božu
žlužbu. Wot Katežanškeje mlóžiny rjenje wudebjeny Bo-
ži dom žo pjelnjesche, tola bohužel njeběchu wšchě městna we
žyrkwje wobžadžene. Móžnje sanježny žwjedženška wožada
i pomozu pscheczelow a pošawniskeho khóra žerlusch: „Ja i žy-
lej dušchu čžescž dam tebi“. Wožadny žarar, žnjes Riota,
špěwa liturgiju a čžita epistolu a žwjate ščenje. Katežan-
ški měšchany khór pod žwojim wjednikom, k. kantorom Kraw-
zom, porjenšchi Božu žlužbu se špěwom: „Swjaty, žwjaty,
je tón žnjes i „Němškeje mažny“ wot Franza Schuberta. Po
hłownym žerluschu: „Jesuz Khrystuz, kral našch žnježi“ stupi
žwjedženški předar, žnjes žarar Šandrik-Žorschiski na klětku.
S kražnymi słowami a hlubokimi myšlicžkami roskladowa-
šche wón nam šchyrnatu šchucžku i přenjeho lista žwjateho
Žawoła na Romškich: „Ja žym dožnik Grichow a Njegri-
chow, mudrych a njemudrych“. S wutrobnymi słowami rě-
čžesche sa našche mišionstwo. Wone je sa naš žwjata pschi-

žlužnosč a žwjaty nadawł. Nadžijomnje tež tute wot pře-
darja wuknje šornjotka bohate plódy pschinyžku! Žerlusch,
modlitwa a škóncžna liturgija doškóncžichu derje poradženu
žerbšku Božu žlužbu.

Po dlěžšchej pschestawzy wołachu swony na němšku Božu
žlužbu. Sswjedženšte předowanje mějesche žnjes žarar Paul-
Budnyški. Jako tekst bě žebi wupntak 10. šchucžku 96. psalma:
„Brajcže bjes póhanami, so tón žnjes i kralom je“. Wšchě
kralestwa tuteje semje šahinu, jenicžny Bože kralestwo niz.
Šakle žecžina wšchěch čžlowjekow tuteje semje šnaje žwjaty
evangelij našcheho žnjesa. Našch žnjes a Šbóžnik paž je
prajik, so wón šakle sažo pschindže, hdyž budže evangelij
wšchěm čžlowjekam pschipowědany. Žehodla mamy mišion-
stwo mjes póhanami podpjeracž.

S tutej Božej žlužbu bě rjany mišioniski žwjedžen we
Katezach žwój škóncž namakal. Bóž tón žnjes paž chžnył žwoje
žohnowanje dacž škutkej našcheho mišionstwa!

Žyrkej a štat.

Saška žyrkej je štatistiku wo lěcže 1933 wošjewita.
S njeje podamy hišcže to a tamne, dženkša škrótka tole: We
lěcže 1925 mějesche Saška 5 000 831 wobndlerjow; w lěcže
1933 žlužšesche se šakšeho wobndleštwa 4 463 626 wošobow
k evangeliskej krajnej žyrkwi. Tute 4½ milijona wožadnych
je rosčželene do 1267 wožadow.

S wožadneho žiwjenja. Čžitajo rosprawy wo woža-
dach a wo žyrkwinych wokrjekach a wo krajnych žyrkwjach na-
makajch wšchelakeho, šchtož šwjekela, šchtož rudži, šchtož trajchi,
šchtož pohonja. Tak čžitajch i jeneho žyrkwinych wokrjekow:
„Mny žmy tu jenož hišcže 9 žararjo a jedyn pomozny du-
chowny a běchmy tu žydomnacžo, wóžomnacžo“. Wožebje žo
i radošču wušběhnje, so móže ta abo tamna wožada rospra-
wječž wo njedž tež žnadnym pschiběranju žemšcherjow; sažo
štej paž tam dwě wožadže, w kotrymajž je wšcho morwe. Pi-
šche žo tež, so žo někotři, kiž běchu hacž do lěta 1933 wožadni
šastupjerjo, kotrychž paž nowa wólba wušamkny, roshněwani
wožadneho žiwjenja a džekla šdaluja; a sažo žo tež rosprawja,
so wjele nowych wožadnych šastupjerjow i lěta 1933 po žwo-
jim žwjtočžnym žlubjenju a šapokasanju jara porědko abo
dožyla niz do Božeho doma pschihadža. — S druhich škóncžin
Němšteje žo ščžehowaze pišche: Wožadny šastupjer khodži tam
jenu njedželu kaž druhu žemšchi. To je wjele wožadnym tak
nještrošumliwe, so powjedanje našta, so tutón wožadny sa to
kóždu njedželu 2 hr. dostawa. — To jenož něšto. A nětko:
Šchto žy ty do šlawišnow žwojeje wožady a žwojeho žiwjenja
pižal se žwojim šadžerženjom pschecziwo Božemu domej, Bi-
bliju, dožyla pschecziwo žyrkwinskemu wožadnemu, šchecžji-
anškemu žiwjenju?

W Meritu wuhotowa 2000 katolickow na hažach demon-
štraziju. Chžejja žebi i tym wunufowacž, so wyschnosč sa-
wrjene Bože domy sažo wotewri a došpołnu žwobodu katol-
škeje wěry šwěcži.

W Konstantinoplu běchu Turkojo po dožyczu města staru
šlawnu žyrkej Sswj. Sophije ščžinili mošcheju. W pošled-
nim čžaku je žo amerikanški wušlaw i tutnym twarjenjom sa-
běral, so porjedžal a pschi tym štare šchecžžianške šnamjenja
na nim sažo wotkrył. Dolež njemóže nětk tutnyh šchecžžian-
škich šnamjenjow dla, kotrež žu wožebje tež wot wonka na tu-
tym twarjenju widžecž, twarjenje wjazny mošcheja byčž, wu-
žije žo džel tutoho twarjenja sa wuštaježny byšantinškeho wu-
měškeho džekla.

Wschelafe s blifsta a dalofa.

S Drježdjan. Nasche herbste kemiche bechu ton ras netak derje wopytane, shtoz je wisheje czescze hodne, pschetoz be to tola rjana flonczna njedzelta. Daj Boh, so bo wschitzn lubi kemsherjo na pschichodnych kemichach, kiz bo wotmēja druhu njedzelu adwenta, sažo polnoliczbnje pschinamafaja. We hojczenzu „Janski dwor“ shromadzichu bo stari a mlodzi Sserbja po kemichach na wožadnej shromadzijnje. Tuta shromadzisna mejesche wohebity wusnam, dofelz bo tam rosprawjesche wo sajedze Sserbow do Nurnberga. Po shromadnym spewanju narodneje hymny postrowi netczischi pschedhnda wožadny, kiz je sdbom tez pschedhnda towaristwa „Czornoboh“ wschich pschitomnych, wohebje pak knjesa fararja Bójza, duschepastyrja Budesteczanskeje wožadny, kiz be pschithwatał, nam w maczernej reczi predowacz. W spoczatku woprajcha bo nawjedowazy, hacz kmě jenož nemšzy pschednoschowacz, dofelz žada to wjele czaša, by-li chynł to herbszy a nemšzy czinicz. Starschi ludžo bechu s tym pschesjene, ale mlodzina a nasch wjelewazeny synkomischt Krawz njebechu pschesjedne w tym nastupanju, dofelz bechu toho menjenja, so bo na herbskej shromadzijnje herbszy reczecz dyrbi. So be to prawje tak, je kóždy ham spósnal, wschaf bu pschednoschet wjazny krocž wot pschitkelfa wotdzeržany w reczi pokrocžowacz. Tuta rosprawa be wulznšna we wobzahu. Dofelz be bo poruczilo, pschitomnym nemskim pscheczalam wscho pschipódlá pscheložicz, njebe trjeba to hishcze junw nemšzy wospjetowacz. Wschitkim tym, kiz bechu tam w Nurnbergu pobnyli a sa herbsku wěz wustupili, praji w mjenje wschitkich pschitomnych knjes Lafar-Lomsczanski wutrobne flowa dzaka. Po tej wježołej rosprawe sdželi pschedhnda wožadze, so je nascha luba krajanka knj. Nowakowa wot naž schla a budze 17. t. m. pokhowana. Esylsojte woczki wobtruczichu spew, kiz skonczi pokojazy „weczny spomjatk ma“. Esłowa knjesa fararja, kiz tez pschi tej skladnojczy na njeboh fararja Mrojata spomina, kiz bu psched neschto dnjemi tu pokhowany, rosbudzi samyhlenych a hdyž potom we wježołej harmoniji wo hwojich podendženjach reczescze, kiz be po kemichach pscheziwil, roswešelichu bo sažo mjeswocza wschitkich a s wohebitej kedzbliwoscju dalšchim flowam fladowachu. Sa to wutrobny dzak knjesej fararje Bójzej. Kaž s erta knjesa Lafarja klyschachmy, budze knjes farar Handrik-Sslepjanski na pschezo do Drježdjan pschincz a tu we sakskej stolizy hwoje leta bjes sajtojnškich staroscžow dožiwicz. Pschesche rosžohnowa bo knjes farar Bójz wot kemsherjow. Potom czini knjes dir. Krawz na tu knizku „Die Lausitzer Sorben“ kedzblivy, kotruz hej mnošy po skoncženju shromadzijnny kupichu. Spew „Hdže statok mój“ be postrow lubej Lužizny.

F. Th. S.

„Wartburg“. Možemy hebi derje myšlicz, so je jich wjele Sserbow s wulkim sajimom czitalo tuton originalny a originellny nastawł. Ze dže tola runje tuto leto se hwojim 400-letnym jubilejom znjeje Lutheroweje Biblije leto, kotrez naž wabi, hicž do wulkeho czaša psched 400 letami, kotryž je we wjele tak runy naschemu czašej, a — hicž a wopytacž hlavne městna reformazije, pschedewschem tez hrod Wartburg, na kotrymž Luther tuton wulki a žohnowany skutk, pscheložicz Bibliju do maczerneje recze, sapocza. Luther njebu s Bibliju jenož ton wulki reformator, ale tez ton, kotrehož mjenuja: „den Deutschen der Deutschen“. Ale tole druhe, hicž a jecz s tutym městnam, njeje kóždemu spožczene. Czim bóle naž sajimuje, czitacz, shtoz nam Sserbowta wo tutym wopycže na hrodze Wartburg pische, a wohebje, hdyž tak nadrobneje

a wustojnje pische. A kóždy czitar, wohebje pak kóžda czitarka drje bo wješeli a pošmewkuje pschi tym a tamnym a bo raduje, kak derje bo herbsta kotra žama psches zuje město a po hrodze pschedobny, kak žamo hacž do tajkich rumnosczow dóndže, kotrez ledny shtó s zuych wohlada. Možemy hebi myšlicz, so je jej „druhi“ kofej tam we wohebnej istwicžny shtyriróžkateje wěže derje hwozjik. A hishcze neschto! „Njenje shtowana!“ be hojczenzar prajik. Shtoz be w Radworju žobu, ton spójna, kak rjana a pschna nascha herbsta drašta je. A so wohebje naschi Drježdžanszy Sserbjo njeletulja ani czaša ani pjenjes, ale tez w dalofej Nemškej s tutej krašnej draštu hwoedca wo Sserbach a sa Sserbow, to je wisheje czescze a wisheho dzaka hodne. Tuž žmy jim dzakowni a dwóžny naschej czescženej dopikowaczny, so nam tu w herbskej Lužizny da žobu widžecz a najhonicz, shtoz rjaneho tam puczjuo w herbskej draščje w dalofsczi wohlada a najhoni.

S Nurnberga dostachmy dalšchi lubny postrow herbski a to na pohladnizny, kotraž je wohebity a wažna. Wjednik a kanzler Adolf Hitler steji tam wožredž žonškich, kiz žu we hwojej narodnej draščje. A prawizny wjednika steji Sserbowta. Tuton wobras bu tez w czašopikach a nowinach wošjewjony. Možemy tu jenož wospjetowacz, shtoz pod „Wartburg“ pikachmy. Tak shoni žny žwět, so tu Sserbja žu a hishcze žu. Džak tym, kiz bo sa to postaraju a džak tym, kiz bo tam w Nurnbergu pschi tutym hoberškim a rjanym wuhotowanju tez na naž dopomnichu a s tym na žny naschu wulku wožadu nascheho njedzelnika „Pomhaj Bóh“. A Wn, lube czitariki a lubi czitarjo, czinicze neschto dobre a lube, hdyž runje tute nastawki dacze czitacz pscheczalam a hužodam, kotšiz hishcze nasche kopjenko nimaja skajane, a hdyž doznyla bo žobu staracze, so by nasche kopjenko do wjaz a wjaz domow pschithadžalo. Nadžijamy bo, so knadz s wobrasej hishcze neschto rynczkow wot nascheje žobudželaczerki dostanjemy. — Ale, pschindže redaktorej saž a saž do myšlow, hdyž Sserbjo a Sserbowki swonka herbskeje Lužizny tak pilnje a hwerne psichu sa nasche kopjenko a tak sa Sserbow, czehodla niz naschi Sserbjo a nasche Sserbowki we Lužizny wožredž Sserbow? Ze tez tu tak, so hagle sacžuwamy, shtó mamny, hdyž žmy sdala abo hdyž jo wjazny nimamy? Stanje bo žamo, so bo we wožadze rosžudne pschemenjenje stanje, — kaž na psch. nje dawno — ale nasche kopjenko, kotrez chze tola wožadnik bycz, nje doistanje žaneje rosprawy. Budžemy w tajkich padach pschichodnje krotki register s pschispomnjenjemi wospjewicz, so inajmjenšcha Sserbjo po Lužizny a w dala shonja, shtó bo we naschich wožadach stawa.

Na pucz.

„Sswjate Pižmo preduje pschezo Božu žmilnošč a naschu hrěščnošč.“
Luther pschi knihach Jesajažownych.

Wištowanje:

Kni. 2. a t. 5. w D.: Wulki džak a, — praji redaktor — druhi ras saž tak.

K. st. B.: Sa rosprawy mejeje džak. We kopjenku „Pomhaj Bóh“ je ruma sa Wasche a Waschich towaršchow dželo.
Redaktor.

Sa 18. po Tr. (domkhowanku) R. w R. — Sa 19. po Tr. S. w B.

Samostwity redaktor farar Wyrzacž w Nožaczizach (Mostiz b. Weissenberg). Nastaw Sserbsta hłowna předaršta konferenca w Budyšchinje. — Czischcz „Sserbste Nowiny“ w Budyšchinje. — Wulhadža kóždu žobotu a placzi schtwórcžletnje 108 pjeněžtow.